

Sastamala

2018

Varhaiskasvatuksen palvelusetelipalvelujen tuottaminen

SÄÄNTÖKIRJA, ERITYINEN OSA

Sisällys

1. Palvelusetelin hakeminen ja myöntäminen	2
2. Palvelusetelin arvon määrittäminen.....	2
Palvelusetelin arvon määrittäminen yhteishuoltajuudessa.....	2
3. Henkilökunnan pätevyysvaatimukset ja henkilökunnan määrä.....	2
4. Palvelusetelin arvon laskutus kunnalta.....	3
4.1. Isyysvapaa	4
4.2. Asiakas irtisanoo hoitopaikan	4
5. Palvelusetelin suurimmat arvot ja kertoimet 1.8.2018 alkaen.....	4
6. Palveluntarpeet ja kertoimet	5
7. Palveluntuottajalle asetettavat ehdot.....	5
8. Palvelun sisältövaatimukset.....	6
9. Palvelupalaute.....	7
Palvelupalautteen toimittaminen kunnalle	7
10. Vastuut ja vahingonkorvaukset.....	7
Palvelujen tuottajan vastuulla olevat virhetilanteet	7
Kunnan vastuulla olevat virhetilanteet.....	7
11. Kunnan antamat tiedot palveluntuottajalle	7
12. Tietojärjestelmät.....	7
13. Päiväkirjan tallentaminen.....	8
14. Omavalvontasuunnitelma.....	8
LIITE 1.....	8
Varhaiskasvatustoiminnan kelpoisuusehdot ja laatuvaatimukset	8

1. Palvelusetelin hakeminen ja myöntäminen

Palveluseteliä tulee hakea ennen päivähoidon alkamista. Palveluseteli voidaan myöntää aikaisintaan hakukuukauden alusta alkaen. Palveluseteli myönnetään vähintään kuukauden kestävään hoitosuhteeseen ja se on lapsikohtainen.

Palveluseteli voidaan myöntää kunnan asukkaalle, joka olisi muutoinkin oikeutettu varhaiskasvatuspalveluun kunnan varhaiskasvatuksessa. Palveluseteli voidaan myöntää kunnan hyväksymään palvelusetelipäiväkotiin.

Palvelusetelin saanut asiakas tekee palvelujen tuottajan kanssa sopimuksen palvelun antamisesta.

Omavastuuosuus (asiaksmaksu) on palvelusetelin arvon ja palveluntuottajan perimän hinnan välinen erotus. Palvelujen tuottaja perii erotuksen asiaksmaksuna asiakkaalta. Kunta ei voi periä palvelusetelin käyttäjältä asiaksmaksua palvelusta.

2. Palvelusetelin arvon määrittäminen

Palvelusetelin arvo määräytyy lapsen iän, palveluntarpeen ja lapsen kanssa samassa taloudessa asuvien bruttotulojen mukaan. Perheen kokona otetaan huomioon yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävät henkilöt sekä heidän kanssaan samassa taloudessa asuvat molempien alaikäiset lapset. Palveluseteliä koskevan lapsen saama elatusapu/-tuki lasketaan perheen tuloihin mukaan.

Omavastuuosuus (asiaksmaksu) on palvelusetelin arvon ja palveluntuottajan perimän palvelun hinnan välinen erotus.

Palvelusetelin arvon määrittäminen yhteishuoltajuudessa

Jos vanhemmilla on yhteishuoltajuus, perhe toimittaa molempien vanhempien allekirjoittaman sopimuksen, josta selviää lapsen asuminen vanhempiensa luona. Palveluseteli myönnetään lapsen hoidon tarpeen perusteella joko toiselle tai molemmille vanhemmille. Mahdollinen lisämaksu voidaan periä vain kerran asiakkaalta.

3. Henkilökunnan pätevyysvaatimukset ja henkilökunnan määrä

Palvelujen tuottajan henkilöstön on täytettävä varhaiskasvatuslain (36/1973) ja asetuksen lasten päivähoidosta (239/1973) edellyttämä henkilökunnan määrä sekä sosiaalihuollon henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun lain edellyttämät henkilökunnan pätevyysvaatimukset (2005/272, §:t 7,8,10,15,16 ja 17).

Asetusta lasten päivähoidosta (239/1973) § 6 on muutettu siten, että 1.8.2016 lähtien päiväkodissa tulee hoito- ja kasvatustehtävissä olla vähintään yksi henkilö, jolla on sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun lain (272/2005) mukainen ammatillinen kelpoisuus enintään kahdeksaa kolme vuotta täyttäneitä lasta kohden. Enintään neljää alle kolmivuotiaista lasta kohden tulee päiväkodissa hoito- ja kasvatustehtävissä samoin olla vähintään yksi henkilö, jolla on edellä säädetty ammatillinen kelpoisuus. (22.10.2015/1282)

Sastamalan kaupungissa kasvattajan ja yli kolmevuotiaiden lasten määrän suhdeluku on 1/7. Yksityisen palvelusetelipäiväkodin tulee noudattaa samaa suhdelukua kuin kunnallisissa päiväkodeissa. Päiväkodissa tulee olla vähintään joka kolmannella hoito- ja kasvatustehtävissä toimivalla sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusehdoista annetun asetuksen 7 §:ssä säädetty ammatillinen kelpoisuus ja muilla hoito- ja kasvatustehtävissä toimivilla 8 §:ssä säädetty ammatillinen kelpoisuus.

Yksikön vastuuhenkilöllä tulee olla 7 §:n mukainen kelpoisuus. Vastuuhenkilön on osoitettava riittävä johtamistaito varhaiskasvatuksen ammatillisiin johtotehtäviin. Riittävä johtamistaito edellyttää joko tutkintoon sisältyvää tai sen lisäksi suoritettua johtamiskoulutusta tai käytännön kokemuksen kautta hankittua johtamistaitoa (Laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista 272/2005).

Palveluntuottajan vastuulla on huolehtia henkilökunnan riittävästä täydennyskoulutuksesta. Palveluntuottaja mahdollistaa henkilökunnan osallistumisen sosiaalihuoltolain 53 § (28.1.2005/50) edellyttämään henkilökunnan täydennyskoulutukseen sekä kunnan tarjoamaan varhaiskasvatukseen liittyvään koulutukseen. Kunnan koulutuksiin osallistumisen korvauksista sovitaan kunnan ja yksityisen palveluntuottajan kanssa koulutuskohtaisesti.

Palveluntuottaja vastaa toimintayksikkönsä tukipalveluiden (siivous, ruokapalvelu, turvallisuus ja kiinteistön kunto) ja toimintavälineiden asianmukaisesta kunnosta. Pyydettyessä palvelun tuottajan on toimitettava asiakirjat edellä mainituista palvelun laatuun vaikuttavista seikoista.

4. Palvelusetelin arvon laskutus kunnalta

Kunta vastaanottaa vain verkkolaskuja. Palveluntuottaja laskuttaa kuntaa seuraavan kuukauden 5. päivään mennessä. Kunta maksaa laskun neljäntoista (14) päivän kuluessa sen saapumisesta. Suorituksen viivästyessä kunta maksaa sille voimassa olevan korkolain mukaista viivästyskorkoa. Kunta maksaa palveluntuottajalle vain myönnetyn palvelusetelin mukaisesta käytetystä palvelusta.

Lapsen aloittaessa tai lopettaessa hoidon kesken kuukauden, palvelusetelin arvo laskutetaan kalenteripäivien mukaisesti. Viimeinen hoitopäivä on aina arkipäivä ja samalla viimeinen laskutuspäivä.

Palveluntuottaja on velvollinen ottamaan huomioon asiakkaalta perittävässä maksussa myös takautuvasti palvelu-seteliin tehdyt muutokset.

Aiheettomasti maksettu palveluseteli peritään takaisin palveluntuottajalta.

Palveluseteli maksetaan palveluntuottajalle kahdeltatoista kuukaudesta vuodessa, mikäli lapsen hoitosuhde jatkuu yhtäjaksoisesti.

Hoitopäivän arvo on palvelusetelin kuukausiarvo jaettuna kalenteripäivillä.

Kunta ei maksa laskutus- yms. lisiä eikä vastaa peruuntuneista palvelutapahtumista aiheutuneista kustannuksista.

4.1. Isyysvapaa

Palveluseteli maksetaan palveluntuottajalle isyysvapaan ajalta, mikäli palveluntuottaja ei peri perheeltä päivähoitomaksua ja lapsen hoitosuhde jatkuu välittömästi isyysvapaan jälkeen.

4.2. Asiakas irtisanoo hoitopaikan

Mikäli asiakas irtisanoo palvelusopimuksen palvelujen tuottajan kanssa, on palvelujen tuottajan ilmoitettava siitä kirjallisesti välittömästi kunnan palvelusetelitoiminnasta vastaavalle viranhaltijalle.

5. Palvelusetelin suurimmat arvot ja kertoimet 1.8.2018 alkaen

Palvelusetelin laskennallinen arvo on 805,75 €/kk (yli 3-v).

Alle kolmevuotiaan lapsen palvelusetelin arvo määräytyy kertomalla yli 3-vuotiaan palvelusetelin arvo 1,51:llä. Lapsen täyttäessä kolme vuotta setelin arvo muuttuu syntymäpäivää seuraavan kalenterikuukauden alusta.

Yli kolmevuotiaan lapsen palvelusetelin arvo määräytyy yksikössä noudatettavan lasten ja kasvattajan välisen suhdeluvun mukaan. Palvelusetelin kerroin suhdeluvulla 1/7 on 1 ja suhdeluvulla 1/8 kerroin on 0,92. Palvelusetelin laskennassa käytettävä suhdeluku määrittyy palveluseteliyksikön sijaintikunnan käytäntöjen mukaan.

Alle 3-vuotias	Yli 3-vuotias	
1213,65	Suhdeluku (kasvattaja/lapsi)	Palvelusetelin suurin arvo
	1/7	805,75
	1/8	741,29

Jos asiakkaan ja palvelujen tuottajan sopima hinta palvelusta on pienempi kuin palvelusetelin arvo, kunta on velvollinen suorittamaan palvelujen tuottajalle enintään asiakkaan ja palvelujen tuottajan sopiman hinnan. (L 24.7.2009/569)

Suhdeluvun (1/8) käyttöön ottaminen edellyttää tilojen ja ilmanvaihdon riittävyyden tarkistamista suuremmalle henkilömäärälle.

6. Palveluntarpeet ja kertoimet

Palvelun tarpeiden suurimmat arvot saadaan kertomalla lapsen iän mukainen suurin arvo alla mainituilla kertoimilla.

Palveluntarve	Kerroin
Kokoaikainen varhaiskasvatus	1
Osa-aikainen varhaiskasvatus, enintään 20h/viikko (5x4h tai 3x6,40)	0,6
Sopimuspäivät 9 pv /kk	0,5
Sopimuspäivät 13 pv/kk	0,62
Sopimuspäivät 17 pv/kk	0,8
Varhaiskasvatuksen tuki *vähennys yhdellä omavastuuosuudella	1,5-3*

Palveluntarve	Kerroin
Kokoaikainen varhaiskasvatus hoitoaika vähintään 35h/vko, 140 h-/kk	1
Osa-aikainen varhaiskasvatus, enintään 20h/vko tai 0-85 h/kk	0,6 0,5 (9pv/kk)
Osa-aikainen varhaiskasvatus, hoitoaika 21-34 h/vko, 85h- 139h/kk	0,8
Varhaiskasvatuksen tuki *vähennys yhdellä omavastuuosuudella	1,5-3*

Mahdolliset tuen edellyttämät lisäresurssit haetaan erillisellä lomakkeella (varhaiserityiskasvatus/varhaiskasvatuksen palveluseteli), joka toimitetaan lapsen kotikunnan palvelusetelitoiminnasta vastaavalle viranhaltijalle. Tuen resurssit sovitaan lapsikohtaisesti samoin kuin tuen järjestämisen edellyttämä palvelusetelin arvo.

7. Palveluntuottajalle asetettavat ehdot

Palveluntuottajilta edellytetään ympärivuotista aukioloa tai päivystyksen järjestämistä muulla tavoin. Suositeltavaa on, että palveluntuottaja perii asiakasmaksun enintään yhdeltätoista kalenterikuukaudelta toimintavuoden aikana (toimintavuosi 1.8.–31.7).

Kunta ei ole velvollinen järjestämään päivystystä palvelusetelipäivähoidon asiakkaille.

Palveluntuottajalta edellytetään lasten ja henkilökunnan suhdeluvun seuraamista. Pyydettyessä suhdelukutieto tulee toimittaa Sastamalan kaupungin varhaiskasvatus toimistoon.

Palveluntuottaja on velvollinen ilmoittamaan päivähoiton lopettaneista lapsista heti lapsen jäätyä pois hoidosta. Päätymisestä lähetetään kirjallinen ilmoitus kunnan palvelusetelitoiminnasta vastaavalle viranhaltijalle.

Sastamalan kaupungissa palveluntuottajien tulee tarjota lapselle uuden varhaiskasvatuslain mukaista osa-aikaista varhaiskasvatusta enintään 20h/vko.

Palveluntuottaja on velvollinen ilmoittamaan koko päiväkodin lapsiryhmä- ja henkilökuntatiedot kaksi kertaa vuodessa (syys- ja helmikuussa).

Palveluntuottajan edellytetään täyttävän liitteen 1. ”Varhaiskasvatustoiminnan kelpoisuusehdot ja laatuvaatimukset” mukaiset kaikki laatuvaatimukset.

Palveluntuottaja on velvollinen ottamaan huomioon asiakkaalta perittävässä maksussa myös takautuvasti palvelu-seteliin tehdyt muutokset.

Aiheettomasti maksettu palveluseteli peritään takaisin palveluntuottajalta.

Palveluntuottaja ja henkilöstö ovat velvollisia osallistumaan kunnan järjestämiin yhteistyökokouksiin ja kehittämistyöhön.

8. Palvelun sisältövaatimukset

Toiminnan lähtökohtana on asiakkaan oikeus hyvään sosiaalihoitoon ja kohteluun. Toiminnan tulee olla asiakas-lähtöistä. (Laki sosiaalihoitoon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 22.9.2000/812).

Tuottajan on laadittava yksikkönsä varhaiskasvatussuunnitelma, joka pohjautuu sijaintikunnan vastaavaan suunnitelmaan. Varhaiskasvatussuunnitelmassa tuottaja määrittää ja kuvaa toimintansa laadulliset, ja toiminnalliset kriteerit ja painopistealueet.

Varhaiskasvatussuunnitelma tulee toimittaa valvovalle viranomaiselle ja sen tulee olla nähtävillä palveluntuottajan internetsivuilla.

Palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan liitteenä olevan ”Varhaiskasvatustoiminnan ehdottomat kelpoisuusehdot ja laatuvaatimukset” mukaisia laatuvaatimuksia. (liite 1)

Kunta voi tehdä palvelujen tuottajien asiakkaille laatukselyitä ja kyselyiden tulokset ovat myös palvelujen tuottajien hyödynnettävissä. Laatukselyistä tiedotetaan etukäteen ja ne suoritetaan yhdessä palvelujen tuottajien kanssa.

9. Palvelupalaute

Asiakas voi antaa saamastaan palvelusta palautetta sähköpostitse, puhelimitse tai paikan päällä palvelun tuottajalle tai kunnan palvelusetelitoiminnasta vastaavalle viranhaltijalle.

Palveluntuottaja vastaa asiakkaan antamaan palautteeseen. Palautteeseen tulee vastata kahden (2) viikon sisällä.

Palvelupalautteen toimittaminen kunnalle

Palvelujen tuottajan on toimitettava saamansa palvelupalaute mahdollisimman pian, vähintään kahden (2) viikon kuluessa palautteen antamisesta, tiedoksi kunnan palvelusetelitoiminnasta vastaavalle viranhaltijalle. Palvelupalautteen toimittaminen on palvelun tuottajan vastuulla.

Mikäli palautteita ei toimiteta kahden (2) viikon määräajassa, voi kunta saattaa asian sääntökirjan yleisen osan kohdan 12 mukaiseen käsittelyyn. (Palvelujen tuottajan poistaminen palveluntuottajarekisteristä). Palvelun laadusta annetun reklamaation johdosta kunta pyytää selvitystä palvelujen tuottajalta ja vaatii laadun korjausta. Kunta toimittaa tarvittaessa reklamaatiot edelleen aluehallintovirastoon tai muille asiaa hoitaville viranomaisille.

10. Vastuut ja vahingonkorvaukset

Mahdolliset vahingot korvataan ensisijaisesti palvelujen tuottajan vakuutuksesta ja viime kädessä palvelujen tuottaja vastaa niistä vahingonkorvauslain mukaisesti. Kunta ei vastaa palvelujen tuottajan palvelujen saajalle aiheuttamista vahingoista.

Palvelujen tuottajan vastuulla olevat virhetilanteet

Palvelujen tuottajan vastuulla ovat päiväkotitilojen ja pihan turvallisuus ja palvelujen tuottajan ja/tai hänen alihankkijansa aiheuttamat toiminnan keskeytykset.

Kunnan vastuulla olevat virhetilanteet

Kunnalla on vastuu varhaiskasvatuksen palveluseteliin liittyvästä tietojärjestelmästä ja siitä johtuvista virhetilanteista sekä maksuliikenteestä ja sen sujuvuudesta.

11. Kunnan antamat tiedot palveluntuottajalle

Palvelusetelistä ja sen arvosta annetaan päätös tiedoksi asiakkaan valitsemalle palvelujen tuottajalle. Mikäli palvelusetelin arvossa tapahtuu muutoksia, kunta lähettää muutokset palvelujen tuottajalle.

12. Tietojärjestelmät

Palvelujen tuottajan on pystyttävä käsittelemään palveluseteliin liittyviä sähköisiä dokumentteja. Palveluntuottajalla tulee olla käytössään Internet – yhteydellä varustettu tietokone.

Kunta vastaa osaltaan asiakastietojärjestelmän ylläpidosta, siitä muodostuvasta asiakasrekisteristä ja asiakastieto-järjestelmän kustannuksista.

13. Päiväkirjan tallentaminen

Palvelujen tuottaja pitää päiväkirjaa lasten läsnä-, ja poissaoloista. Yksiköt kirjaavat lasten ja henkilökunnan läsnä- ja poissaolotiedot kunnan määrittämään asiakastietojärjestelmään tai muuten määritetyllä menetelmällä (paperinen täyttö) viimeistään seuraavan kuun viidenteen (5) päivään mennessä, myös päiväkodin kiinniolo ajalta (esim. kesäaika).

Merkinnät ovat yhtenäiset ja yhteisesti sovittu kunnan kanssa.

Päiväkirjan tallentamisesta vastaa yksikön vastuuhenkilö. Päiväkodin vastuuhenkilö/johtaja tarkistaa päiväkirjasivun ja lasten sijoituksen tiedot päiväkirjalta sekä ilmoittaa mahdolliset muutokset välittömästi kunnan palvelusetelitoiminnasta vastaavalle viranhaltijalle. Ilmoitetut tiedot ja palvelusetelin voimassaolo muodostavat laskutusperusteen, jonka perusteella palvelujen tuottaja voi laskuttaa palvelusetelin mukaisen arvon kunnalta.

Tietojen oikeellisuudesta on aina vastuussa toimintayksikön esimies tai hänen estyneenä ollessa varahenkilö.

Palvelujen tuottajalla on velvollisuus ilmoittaa kunnalle lasten sijoitus- ja läsnäolotiedot ajantasaisina ja oikeina asiakastietojärjestelmässä. Mikäli palvelujen tuottaja ei näin toimi, on kunnalla oikeus sanktioida palvelujen tuottajaa tekemättömästä työstä. Sanktio riippuu laiminlyönnin laajuudesta, toistuvuudesta ja laiminlyönnin vakavuudesta.

14. Omavalvontasuunnitelma

Omavalvontasuunnitelmasta säädetään yksityisistä sosiaalipalveluista annetussa laissa (922/2011). Omavalvonta on työkalu, jonka avulla voidaan kehittää ja seurata palvelujen laatua toimintayksiköiden päivittäisessä työssä. Omavalvonnassa korostuu palveluntuottajan vastuu toiminnan asianmukaisuudesta ja tuottamiensa palvelujen laadusta sekä asiakasturvallisuudesta.

Uuden palveluntuottajan on laadittava omavalvontasuunnitelma kuuden (6) kuukauden kuluessa toiminnan aloittamisesta.

Toimintayksikkökohtainen omavalvontasuunnitelma on pidettävä julkisesti nähtävänä ja palvelujen tuottajan on seurattava sen toteutumista.

LIITE 1

Varhaiskasvatustoiminnan kelpoisuusehdot ja laatuvaatimukset

Palveluntuottajan on täytettävä kaikki kohdissa 1-3 laadulle asetetut laatukriteerit. Kelpoisuusehtoihin sisältyvät lainsäädännön vaatimukset sekä muut laadun minimitasolle asetetut vaatimukset.

Palveluntarjoaja merkitsee kunkin laatutekijän osalta rastilla, täyttyvätkö kyseessä olevat kelpoisuusehdot ja/tai laatuvaatimukset. Kelpoisuusehtojen täyttyminen tarkistetaan valvontakäynneillä. Valvonta dokumentoidaan yksityisen päivähoidon valvonta- ja ohjausasiakirjaan. Palveluntuottaja voidaan poistaa palveluntuottajarekisteristä, mikäli kelpoisuusehdot ja/tai laatuvaatimukset (Sääntökirjan yleinen osa kappale 13.1).

Varhaiskasvatustavoitteiden toteuttaminen

Varhaiskasvatustalaki pykälä 2 a § tavoitteet 1-10

- 1) edistää jokaisen lapsen iän ja kehityksen mukaista kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia;
- 2) tukea lapsen oppimisen edellytyksiä ja edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista;
- 3) toteuttaa lapsen leikkiin, liikkumiseen, taiteisiin ja kulttuuriperintöön perustuvaa monipuolista pedagogista toimintaa ja mahdollistaa myönteiset oppimiskokemukset;
- 4) varmistaa kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen varhaiskasvatusympäristö;
- 5) turvata lasta kunnioittava toimintatapa ja mahdollisimman pysyvät vuorovaikutussuhteet lasten ja varhaiskasvatushenkilöstön välillä;
- 6) antaa kaikille lapsille yhdenvertaiset mahdollisuudet varhaiskasvatukseen, edistää sukupuolten tasa-arvoa sekä antaa valmiuksia ymmärtää ja kunnioittaa yleistä kulttuuriperinnettä sekä kunkin kielellistä, kulttuurista, uskonnollista ja katsomuksellista taustaa;
- 7) tunnistaa lapsen yksilöllisen tuen tarve ja järjestää tarkoituksenmukaista tukea varhaiskasvatuksessa tarpeen ilmettyä tarvittaessa monialaisessa yhteistyössä;
- 8) kehittää lapsen yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja, edistää lapsen toimimista vertaisryhässä sekä ohjata eettisesti vastuulliseen ja kestävään toimintaan, toisten ihmisten kunnioittamiseen ja yhteiskunnalliseen jäsenyyteen;
- 9) varmistaa lapsen mahdollisuus osallistua ja saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin;
- 10) toimia yhdessä lapsen sekä lapsen vanhemman tai muun huoltajan kanssa lapsen tasapainoisen kehityksen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin parhaaksi sekä tukea lapsen vanhempaa tai muuta huoltajaa kasvatustyössä.

Palveluntuottaja sitoutuu toteuttamaan varhaiskasvatustalain tavoitteita

Kyllä

1. Varhaiskasvatusympäristö

1.1 Tilojen toiminnallisuus

Varhaiskasvatusympäristön on oltava kehittävä, oppimista edistävä sekä terveellinen ja turvallinen lapsen ikä ja kehitys huomioon ottaen. Toimitilojen ja toimintavälineiden on oltava asianmukaisia ja niissä on huomioitava esteettömyys.

Lasten käytössä olevat leikkivälineet täyttävät niiden turvallisuutta koskevan lain (*lelujen turvallisuudesta (1154/2011)*) edellyttämät säädökset ja leikkivälineitä käytetään suositusten mukaisesti.

Päiväkodilla tulee olla turvallinen ja aidattu piha-alue.

Tilojen toiminnalliset kelpoisuusehdot täyttyvät.

Kyllä

1.2. Aukioloaika ja toiminnan laajuus

Päiväkoti on avoinna arkisin kysynnän ja tarpeen mukaan: klo 6.00 -18.00; vuosittainen toiminta-aika 12 kk. Palveluntuottajilta edellytetään päivystyksen järjestämistä itse tai yhteistyössä muiden yksityisten palveluntuottajien kanssa ensisijaisesti oman kunnan alueella.

Aukioloaikaan ja laajuuteen liittyvät ehdot täyttyvät.

Kyllä

1.3 Lasten ateriat

Varhaiskasvatuksessa olevalle lapselle on järjestettävä lapsen ravitsemustarpeet täyttävä terveellinen ja tarpeellinen ravinto, jollei muun kuin päiväkodissa tai perhepäivähoidossa annetun varhaiskasvatuksen luonteesta muuta johdu. Ruokailu on oltava tarkoituksenmukaisesti järjestetty ja ohjattu, (varhaiskasvatuslaki 2 b§).

Lasten ruokailu järjestetään varhaiskasvatusikäisen lapsen ravitsemussuosituksien mukaisesti (SYÖDÄÄN YHDESSÄ - ruokasuositukset lapsiperheille, erityisesti luku 6).

Ruuan laadun tulee täyttää yleiset terveydelliset ja ravitsemukselliset vaatimukset sekä sitä tulee tarjota riittävästi ja riittävän usein hoitopäivän pituudesta riippuen. Lasten erityisruokavalioiden valmistuksessa tulee huomioida käytössä olevat erityisruokavaliomääritykset. Kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa ateriapalvelu sisältää aamupalan, lounaan ja välipalan.

Lasten ruokalista on vanhempien nähtävillä etukäteen.

Ateriapalvelujen tuottajalla tulee olla viranomaisten hyväksymä omavalvontasuunnitelma tai suunnitelmasta annettu viranomaisten hyväksymisilmoitus sekä kopiot hygieniaoasamistodistuksista.

Ateriapalvelusta huolehtii joko tehtävään palkattu henkilö tai se hankitaan alihankintana.

Henkilökunta ja/tai selvitys mahdollisesta alihankinnasta, tarvittaessa erilliselle liitteelle.	
Lasten aterioihin liittyvät ehdot täyttyvät.	Kyllä

1.4 Päiväkotitiloista ja kalustosta huolehtiminen	
Päiväkotitilojen ja kaluston siisteydestä ja kunnosta huolehditaan päivittäin. Siivouksesta huolehtii joko tehtävään palkattu henkilö tai se hankitaan alihankintana.	
Henkilökunta ja/tai selvitys mahdollisesta alihankinnasta, tarvittaessa erilliselle liitteelle.	
Päiväkodin tiloihin ja kalustoon liittyvät ehdot täyttyvät.	Kyllä

1.5 Lasten turvallisuudesta huolehtiminen	
Päiväkodin turvallisuussuunnitelma (joka sisältää pelastussuunnitelman) on laadittu ja sen edellyttämä henkilökunnan perehdyttäminen suoritettu (viimeistään 2 kk:n kuluessa toiminnan käynnistyttyä).	
Palveluntuottaja on huolehtinut lasten vastuu- ja tapaturmavakuutuksista. Palveluntuottajan tulee tehdä selvitys erillisellä lomakkeella selvitys tapaturmasta, karkaamisesta tai läheltä piti-tilanteesta.	
Lasten turvallisuuteen liittyvät ehdot ja laatuvaatimukset täyttyvät.	Kyllä

1.6. Raportointi	
Yksiköt kirjaavat lasten ja henkilökunnan läsnäolot kunnan määrittämään asiakastietojärjestelmään. Palveluntuottajalta edellytetään lasten ja henkilökunnan suhdeluvun seuraamista päivittäin. Pyydettyä suhdelukutieto tulee toimittaa valvonnasta vastaavalle viranomaiselle. Palveluntuottajan tulee toimittaa kaksi kertaa vuodessa lapsi- ja henkilöstölista yksityisen päivähoidon valvontaohjeistuksen mukaisesti.	
Raportointiin liittyvät ehdot ja laatuvaatimukset täyttyvät.	Kyllä

2. Henkilökunta ja yhteistoiminta

2.1 Päiväkodin johtaja ja johtaminen

Päiväkodin johtajalta / vastuuhenkilöltä edellytetään sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimusten mukaista koulutusta sekä riittävää johtamistaitoa (Laki sosiaalihuolloin ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (272/2005)).

Päiväkodissa noudatetaan voimassa olevia virka- ja työehtosopimuksia.

Päiväkodissa tulee olla nähtävillä henkilökunnan työvuorosuunnitelma sekä toteuma arkistoituna virka- ja työehtosopimuksen sopimuksen mukaisesti.

Päiväkodissa noudatetaan säännöllistä palaveri- ja kehityskeskustelukäytäntöä. Johtamisen vastuut ja tehtävät on määritelty.

Palveluntuottaja on järjestänyt lakisääteisen työterveyshuollon (Työterveyshuoltolaki 21.12.2001/1383).

Päiväkodin johtamiseen liittyvät kelpoisuusehdot täyttyvät.

Kyllä

2.2 Varhaiskasvatuksesta vastaava henkilökunta, mitoitus ja kelpoisuusehdot

Päiväkodissa tulee hoito- ja kasvatustehtävissä olla vähintään yksi henkilö, jolla on sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusehdoista annetun asetuksen (608/2005) 7§ tai 8§:ssä säädetty ammatillinen kelpoisuus, enintään kahdeksaa kokopäivähoidossa olevaa kolme vuotta täyttänyttä lasta kohden. Enintään neljää (4) alle kolmivuotiaista lasta kohden tulee päiväkodissa hoito- ja kasvatustehtävissä olla vähintään yksi henkilö, jolla on edellä säädetty ammatillinen kelpoisuus.

Yhdessä ryhmässä saa olla yhtä aikaa läsnä enintään kolmea (3) hoito- ja kasvatustehtävässä olevaa henkilöä vastaava määrä lapsia.

Päiväkodissa tulee vähintään joka kolmannella hoito- ja kasvatustehtävissä toimivalla olla sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusehdoista annetun asetuksen 7§:ssä säädetty ammatillinen kelpoisuus ja muilla hoito- ja kasvatustehtävissä toimivilla 8§:ssä säädetty ammatillinen kelpoisuus. (Asetus lasten päivähoitosta 16.3.1973/239; 6 §)

Palveluntuottaja mahdollistaa henkilökunnan osallistumisen sosiaalihuoltolain 53 § (28.1.2005/50) edellyttämään henkilökunnan täydennyskoulutukseen sekä kunnan/kaupungin tarjoamaan varhaiskasvatukseen liittyvään koulutukseen.

Henkilökunnan rikostausta on selvitetty (Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 504/2002).

Henkilökunnalta on pyydetty vaitiolositoumus kirjallisena (Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 21.5.1999/621).	
Palveluntuottaja todentaa henkilökunnan kelpoisuuteen vaadittavan koulutuksen kunnan/kaupungin valvonta- ja ohjauksikäytännön mukaisesti ennen toiminnan aloittamista.	
Varhaiskasvatuksesta vastaavan henkilökunnan mitoitukseen ja kelpoisuuteen liittyvät kelpoisuusehdot täyttyvät.	Kyllä

2.3 Yhteistoiminta	
Päiväkoti toimii osana alueensa varhaiskasvatuksen palveluverkkoa. Palveluntuottajan tulee toimia yhteistyössä lasten ja nuorten palvelujen työntekijöiden kanssa.	
Yhteistyöhön liittyvät palveluntuottajan ehdot täyttyvät.	Kyllä

3. Varhaiskasvatus

<p>Palveluntuottaja laatii valtakunnallisten varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden ja kunnan varhaiskasvatussuunnitelman pohjalta yksikön varhaiskasvatussuunnitelman. Suunnitelmassa otetaan huomioon pedagogiset painotukset ja muut varhaiskasvatuksen järjestämisen kannalta merkitykselliset valtakunnallisia varhaiskasvatuksen perusteita täydentävät seikat. Yksikön varhaiskasvatussuunnitelmassa on otettava huomioon yhteistyö varhaiskasvatuksen, opetuksen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä kunnassa hoitavien viranomaisten välillä sekä luotava tarvittavat yhteistyörakenteet. Palveluntuottaja osallistuu palvelukyky- ja asiakastyytyväisyyskyselyihin.</p> <p>Palveluntuottaja laatii lapsen varhaiskasvatussuunnitelman yhteistyössä henkilöstön ja lapsen vanhempien tai muiden huoltajien kanssa. Suunnitelman laatiminen perustuu monialaiseen osaamiseen. Suunnitelmasta vastaa lastentarhanopettajan kelpoisuuden omaava henkilö. Varhaiskasvatussuunnitelmaan on kirjattava tavoitteet varhaiskasvatuksen toteuttamiseksi lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia tukevalla tavalla sekä toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi. Lisäksi suunnitelmaan kirjataan lapsen tarvitseman tuen tarve, tukitoimenpiteet ja niiden toteuttaminen sekä tarvittaessa lääkehoitosuunnitelma.</p>	
Varhaiskasvatuksen suunnitteluun ja arviointiin liittyvät palveluntuottajan kelpoisuusehdot täyttyvät.	Kyllä

3.1 Yhteistyö varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatuksen laadunhallinta perustuu prosesseihin, jotka ovat kasvatuskumppanuuden aloittaminen ja varhaiskasvatuksen toteuttaminen.

Yhteistyö / Vanhempien osallisuus	
Päivähoidon aloittaminen ja tutustuminen	
Arviointikriteerit:	
<ul style="list-style-type: none"> • Päivähoitoyksikössä on käytössä yhteisesti sovittu perheiden tutustumiskäytäntö. • Tutustutaan lapseen sekä perehdytään perheen ja lapsen tarpeisiin ja toiveisiin. • Perheille varataan riittävästi aikaa tutustua lapsen tulevaan lapsiryhmään, kasvattajatiimiin, päivähoidon toimintakäytäntöihin ja varhaiskasvatusympäristöön. • Perheiden kanssa tehdään kirjallinen hoito-/palvelusopimus. 	
Päivähoidon aloittamiseen ja tutustumiseen liittyvät palveluntuottajan kelpoisuusehdot täyttyvät.	Kyllä

3.2. Varhaiskasvatustoiminnan toteuttaminen

Tutustuminen ja ryhmäytyminen	
Arviointikriteerit:	
<ul style="list-style-type: none"> • Jokainen lapsi huomioidaan ja hyväksytään yksilönä ja ryhmän jäsenenä. • Lapselle syntyy myönteinen kokemus ryhmään kuulumisesta. • Ryhmäytymiseen varataan riittävästi aikaa ja luodaan turvallinen ja välittävä ilmapiiri. • Yhteisöllisyyttä vahvistetaan ja ryhmälle järjestetään yhteisiä kokemuksia. • Vertaisryhmän merkitys lapselle tiedostetaan. 	
Tutustumiseen ja ryhmäytymiseen liittyvät palveluntuottajan kelpoisuusehdot täyttyvät.	Kyllä

Lapsen osallisuus	
Arviointikriteerit:	
<ul style="list-style-type: none"> • Lapsen ideoita ja mielipiteitä kuullaan ja niitä hyödynnetään toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. • Lapsella on mahdollisuus tehdä valintoja ja päätöksiä kehitystasonsa mukaisesti sekä ilmaista toiveitaan varhaiskasvatuksen arkitilanteissa. • Varhaiskasvatuksen kasvattajalla ja lapsella on kahdenkeskistä vuorovaikutusta arjen tilanteissa. • Lapsella on mahdollisuus osallistua varhaiskasvatuskeskusteluihin. Osallistuminen voidaan toteuttaa eri menetelmillä. 	
Lapsen toiveiden kuulemiseen liittyvät palveluntuottajan kelpoisuusehdot täyttyvät.	Kyllä
Vanhempien osallisuus	

Lapsen vanhemmille tai muille huoltajille on annettava mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa lapsensa varhaiskasvatuksen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. Lapselle ja heidän vanhemmilleen tai huoltajille on järjestettävä säännöllisesti mahdollisuus osallistua varhaiskasvatuksen suunnitteluun ja arviointiin.

Arviointikriteerit:

- Vanhempien aloitteet ja ideat käsitellään kasvattajatiimissä/työyhteisössä ja mietitään yhdessä kehittämistoimenpiteitä sekä annetaan vanhemmille palaute.
- Perheillä on mahdollisuus saada tietoa päivän toiminnasta ja heillä on mahdollisuus osallistua toiminnan arviointiin.
- Vanhempien palautteelle luodaan monipuoliset mahdollisuudet.
- Henkilökunnalla on ammattitaitoa kuulla erilaisia perheitä ja yhteistyökumppaneita sekä suhteuttaa heidän toiveensa toiminnan kokonaisuuteen.
- Vanhempien yhteistoiminta on mahdollistettu (vanhempainyhdistys tms.).
- Yhteistyö vanhempien kanssa toteutuu mahdollisesti myös sähköisesti tietosuojalain edellyttämällä tavalla.

Vanhempien osallistumismahdollisuuksiin liittyvät palveluntuottajan kelpoisuusehdot täyttyvät.

Kyllä

Toiminnan ja varhaiskasvatusympäristön suunnittelu ja arviointi

Varhaiskasvatuksen ryhmät tulee muodostaa ja tilojen suunnittelu ja käyttö järjestää siten, että varhaiskasvatukselle säädetyt tavoitteet voidaan saavuttaa.

Varhaiskasvatusympäristön on oltava kehittävä, oppimista edistävä sekä terveellinen ja turvallinen lapsen ikä ja kehitys huomioon ottaen. Toimitilojen ja toimintavälineiden on oltava asianmukaisia ja niissä on huomioitava esteettömyys.

Arviointikriteerit:

- Suunnittelu perustuu varhaiskasvatussuunnitelmaan ja siinä huomioidaan lasten varhaiskasvatussuunnitelmat.
- Lapsiryhmän suunniteltu ja toteutunut toiminta on dokumentoitu ja vanhempien nähtävillä.
- Kasvattajien tehtävänä on luoda kaikkia kunnioittava ja kannustava varhaiskasvatusympäristö.
- Varhaiskasvatusympäristöä käytetään joustavasti ja monipuolisesti. Toimintavälineet ovat lasten saatavilla.
- Leikki- ja toimintavälineiden kuntoa ja turvallisuutta arvioidaan päivittäin.
- Kasvattajatiimin toiminnan arviointi

Toiminnan ja varhaiskasvatusympäristön suunnitteluun ja arviointiin liittyvät palveluntuottajan kelpoisuusehdot täyttyvät.

Kyllä

Toiminta lasten vertaisryhmässä

Arviointikriteerit:

- Lapsi tuntee kuuluvansa lapsiryhmään tasavertaisena omana itsenään ja saa myönteisiä kokemuksia yhteisön jäsenenä toimimisesta.
- Lapsi saa olla yksilöllinen ja persoonallinen toiset huomioivassa lapsiryhmässä.
- Kasvattaja tukee ja kannustaa lasten välistä vuorovaikutusta, joka ennaltaehkäisee kiusaamista.
- Kasvattaja järjestää lapsille mahdollisuuksia pienryhmätoimintaan.
- Vertaisryhmän toiminta toteutuu joustavasti sekä ryhmän että yksilön tarpeiden mukaisesti.

Lasten vertaisryhmätoimintaan liittyvät palveluntuottajan kelpoisuusehdot täyttyvät.

Kyllä

Lapsen tapa toimia

Arviointikriteerit:

- Lapsella on mahdollisuus omaehtoiseen leikkiin, jossa hän saa valita itse leikkinsä ja tuoda aiheet omasta kokemuspiiristään.
- Kasvattajat järjestävät päivittäin aikaa ja tilaa pitkäkestoiseen leikkiin.
- Lapsille järjestetään ohjattua ja omaehtoista liikuntaa päivittäin.
- Kasvattaja kannustaa lasta tutkivaan ja luovaan tapaan toimia.
- Lapsilla on päivittäin mahdollisuus leikkeihin ja liikuntaan ulkona.

Lapselle tyypilliseen toimintaan liittyvät palveluntuottajan kelpoisuusehdot täyttyvät.

Kyllä

LIITE 2

TUKI VARHAISKASVATUKSESSA

Varhaiskasvatuksessa tuen järjestämisen periaatteet perustuvat Varhaiskasvatuslakiin ja valtakunnallisiin Varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin. Jokaiselle varhaiskasvatuksen palveluja käyttävälle lapselle tarjotaan kehitykseen ja oppimiseen yleistä tukea. Osa lapsista tarvitsee enemmän ja säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tuen muotoja toisiaan täydentävinä (tehostettu tuki). Kun tuen tarve johtuu lapsen vaikeasta vammasta, sairaudesta, kehityksen viivästyelmästä tai sosioemotionaaliseen kehitykseen liittyvästä tuen tarpeesta, tarvitsee lapsi yleensä kokoaikaista, jatkuvaa ja yksilöllistä tukea (erityinen tuki).

Lapsen tuen tarpeen arvioinnin lähtökohtana varhaiskasvatuksessa on vanhempien ja kasvatushenkilöstön havaintojen yhteinen tarkastelu. Varhaiskasvatuksen tukitoimet lapselle aloitetaan heti, kun tuen tarve on havaittu. Riittävän aikaisella ja oikein kohdennetulla tuella voidaan edistää lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia.

Varhaiskasvatuksessa lapsen tuki järjestetään lähtökohtaisesti lähipäiväkodissa, inklusioperiaatteen mukaisesti. Kunnan tuottaman ja tukeman varhaiskasvatuksen tavoite on, että myös tukea tarvitsevien lasten varhaiskasvatuspalvelut järjestetään lähipalveluna riippumatta palvelun tuottajasta. Kuntatason koordinoinnilla varmistetaan tuen tasa-arvoinen toteutuminen koko kunnan alueella palvelun tuottajasta riippumatta.

Yleinen tuki

Yleisellä tuella tarkoitetaan tuen tarjoamista kaikille lapsille varhaisvuosien aikana. Yleisen tuen toteuttaminen on osa laadukasta varhaiskasvatusta. Tavoitteena tulee olla yleisen tuen vahvistaminen. Yleiseen tukeen kuuluu sensitiivinen vuorovaikutus, jolloin lapsi tulee huomioiduksi yksilöllisesti ja hyväksytyksi omana itsenään. Vuorovaikutus on lempeää ja toista kunnioittavaa. Yleistä tukea ovat myös hyvä struktuuri, pienryhmätoiminta, oppimisympäristöjen muokkaaminen sekä suunnitelmallinen toiminnan eriyttäminen.

Kaiken toiminnan varhaiskasvatuksessa tulee olla pedagogisesti perusteltua. Pedagogista toimintaa suunniteltaessa ja toteutettaessa huomioidaan lasten vahvuudet, kiinnostuksen kohteet ja yksilölliset tuen tarpeet. Jokaiselle lapselle laaditaan varhaiskasvatussuunnitelma yhdessä lapsen ja huoltajien kanssa. Suunnitelmassa sovittua pedagogista toimintaa arvioidaan säännöllisesti.

Pedagoginen toiminta vastaa lapsiryhmän tarpeita, joiden pohjalta laaditaan ryhmäkohtainen varhaiskasvatussuunnitelma (ryhmävasu). Toimivat käytännöt, kuten viikkopalaverit, tiimisopimukset ja erilaiset suunnitelmat, ovat yleisen tuen perusedellytyksiä. Toimintakulttuuria tulee jatkuvasti arvioida ja kehittää.

Yksityisellä palvelun tuottajalla on tarvittaessa käytössään sijaintikunnan varhaiskasvatuksen erityisopettajan konsultaatio.

Tehostettu ja erityinen tuki

Mikäli yleinen tuki ei riitä, yksityisen palvelun tuottaja ottaa lapsen huoltajan kanssa neuvoteltuaan yhteyttä palveluntuottajan sijaintikunnan varhaiskasvatuksen erityisopettajaan. Erityisopettaja käy päivähoitopaikassa arvioimassa lapsen tilanteen. Erityisopettaja varmistaa, että yleisen tuen menetelmät ovat käytössä, ja että lapsen varhaiskasvatussuunnitelma on asianmukaisesti laadittu, tarkistettu ja arvioitu yhdessä vanhempien kanssa. Suunnitelmasta tulee ilmetä lapsen vahvuuksien ja tuen tarpeiden lisäksi yhdessä pedagogiselle toiminnalle asetetut konkreettiset tavoitteet, tavoitteiden seuranta ja niiden toteutuminen.

Kun lapsi saa tehostettua tai erityistä tukea, hänen varhaiskasvatussuunnitelmaansa tulee kirjata

- pedagogiset ja rakenteelliset ratkaisut,
- tuen edellyttämä yhteistyö ja palvelut,
- tuen seuranta ja arviointi.

Erityisen tuen perusteena on yleensä asiantuntijalausunto. Mikäli lapsi tarvitsee tehostettua tai erityistä tukea, edellytetään yhteistyötä sekä palveluntuottajan sijaintikunnan että lapsen kotikunnan varhaiskasvatuksen erityisopettajien kesken.

Mahdolliset tuen edellyttämät lisäresurssit haetaan kirjallisesti varhaiskasvatuksen päälliköltä. Vapaamuotoiseen hakemukseen liitetään varhaiskasvatuksen erityisopettajan lausunto. Tuen resurssit sovitaan yksilökohtaisesti samoin kuin tuen järjestämisen edellyttämä palvelusetelin arvo.

Mikäli palvelun tuottajan tukitoimet eivät riitä, kunnalla on oikeus evätä palvelusetelin käyttö ja tarjota lapselle hoitopaikka kunnallisesta päiväkodista. Palvelusetelillä tuotetun varhaiskasvatuksen tulee vastata kunnallisen palvelun tasoa myös lapsen tuen osalta.

Yhtymäkohta esiopetukseen

Esiopetusta edeltävänä keväänä pidetään lapsen varhaiskasvatussuunnitelmakeskustelu (vasu-keskustelu) yhdessä huoltajien kanssa. Tiedonsiirto esiopetusyksiköihin sovitaan erikseen, ja yhdyshenkilöinä toimivat varhaiskasvatuksen erityisopettajat.

Monialainen yhteistyö

Yksityisellä palveluntuottajalla on velvollisuus huolehtia monialaisen yhteistyön toteuttamisesta. Yksityiset palveluntuottajat ovat osa Sastamalan kaupungin Perhepalveluverkoston.

Laajojen terveystarkastusten yhteydessä (1,5- ja 4-vuotiaat lapset) lapsen ryhmän lastentarhanopettaja laatii lomakkeen neuvolayhteistyöhön (ks. ohjeistus ”Varhaiskasvatuksen ja neuvolan yhteistyö”). Neuvolayhteistyöstä on kirjattu toimintaohje ”Varhainen tunnistaminen”.

